

Український державний університет імені Михайла
Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

««Режисура масових та театралізованих свят»»

4-й семестр, 2025 рік

Галузь знань
01
Освіта/Педаго
гіка
Спеціальність
011 Освітні,
педагогічні
науки
Освітній
рівень
бакалавр

Назва кафедри та викладач / викладачі Кафедра педагогіки
Викладач: **Кушнірук С.А. - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки педагогічного факультету**
Інформація про викладача на сайті факультету:
<https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-pf-npu/pro-kafedru-ped>
E-mail: s.a.kushniruk@udu.edu.ua

I. Основна мета/цілі навчання спрямовані на формування компетентностей, які сприятимуть опануванню теоретичними, професійними знаннями та практичними навичками створення та проведення масових та театралізованих свят різного спрямування, формування готовності до організації культурно-дозвілєвої діяльності у майбутній професії.

Основні завдання: озброїти студентів системою знань, передбачених навчальною програмою і виробити в них уміння застосовувати набуті знання на практиці; засвоєння теоретичних та методичних основ режисерської майстерності, засвоєння та розширення теоретичних знань про театр, основні види театрального мистецтва, етапи роботи режисера над літературним сценарієм, творчі методи постановки, види та специфіку театралізованих заходів; вивчення нових світових форм і методів режисури різних форм масових та театралізованих свят; набуття фахових компетентностей

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі Навчальна дисципліна вибіркова

III. Обсяг навчальної дисципліни	Кількість кредитів	3 кредити
	Загальна кількість годин	90
	Лекційні заняття	16
	Семінарські/практичні заняття	8/9
	Самостійна робота	56

IV. Короткий зміст Модуль 1. Теоретичні основи режисури масових та театралізованих свят

Тема 1.1. Професія режисера, як універсального фахівця організації дозвілевого середовища

Зміст теми: Поняття про режисуру та професію режисера. Сутність та зміст професії. Професіограма режисера. Головні принципи та компоненти режисерської творчості. Режисура як мистецтво і професія. Поняття «режисура», «режисер». Режисер – ідейний та художній організатор вистави. Функції режисера. Режисер і актор. Робота режисера з іншими компонентами вистави. Репетиція. Види репетицій. Мізансцена – мова режисера.

Режисерські вправи на спостереження. Поняття про творчі здібності актора. Режисерські професійні здібності. Вправи на розвиток спостережливості. Значення щоденника спостережень. Режисерська розповідь. Режисерський показ.

Тема 1.2. Історичні аспекти генезису театралізованих заходів

Зміст теми: Історичний огляд розвитку режисерського мистецтва. Театралізовані дійства і свята стародавньої Греції і Риму. Театральні елементи в українських іграх та обрядах. Різновиди театралізованих дійств у радянський період. Виникнення сучасної драматургії масових театралізованих видовищ. Виразні засоби режисури.

Тема 1.3. Масові та театралізовані форми організації дозвілля різних вікових груп

Зміст теми: Історичні, соціальні та культурні джерела масового свята. Вимоги до драматургії масових свят, та її відмінність від традиційної театральної драматургії. Основні структурні компоненти масового свята, їх характеристика.

Класифікація свят за тематикою, масштабом організації проведення, місцем проведення, віком та соціальним походженням аудиторії, сценарно-режисерським рішенням, порами року.

Класифікація свят за масштабністю проведення (міжнародні, загальнодержавні, міські, районні, певного регіону). Класифікація свят за місцем проведення, за віком учасників свята, за сценарно-режисерським втіленням (суто масове свято і масове театралізоване видовище). Специфічні особливості масового свята, закони побудови.

Поняття свята. Психологічні особливості впливу свята на людину. Різновиди свят: побутові (сімейні), релігійні, державні, календарні, свята казкових героїв і окремих професій, офіційні і неофіційні свята, сільські та міські свята, постійні та разові свята.

Народні свята як об'єкти культурно-пізнавального дозвілля.

Святково-обрядова культура України. Основні елементи сімейної обрядовості. Етичні норми і світоглядні традиції у весільній обрядовості. Форми весілля та весільні ювілеї. Система дій поховальної обрядовості. Календарні свята і обряди. Свят – вечір та його символіка. Колядування. Масляна як свято весняного пробудження природи. Обряди й атрибути Великодних свят. Святкування Івана Купала. Свята осіннього циклу. Трудові свята і обряди як органічна складова святково-обрядової культури українського народу. Свято першої борозни. Свято першого снопа. Обжинки. Завивання спасової борода.

Відомі свята їжі та напоїв, свята квітів, тварин, екзотичні свята, релігійні свята. Особливості організації карнавальної анімації. Найбільші та найцікавіші карнавали народів світу.

Модуль 2. Практичні питання режисури масових та театралізованих свят

Тема 2.1. Режисура масових свят, дитячих програм, корпоративів, днів народжень, ювілеїв

Зміст теми: Сценарій свята. Конфлікт сценарію та його розробка. Монтажні засоби (послідовність, контрастність, паралельність, одночасність, ремінісцентність). Активізація учасників масового заходу.

Музичне, художнє, світове оформлення. Особливості використання декоративно-художнього оформлення у масових театралізованих святах.

Репетиція цілісності всіх епізодів. Перевірка темпоритму, атмосфери заходу. Введення виражальних засобів. Монтувальна репетиція театралізованого свята. Генеральна репетиція театралізованого свята. Публічний показ. Аналіз виконаної студентом роботи.

Обряди як складова частина свята. Відмінні та спільні риси театральної та масової режисури. Функції режисера масового свята. Вплив місця дії на режисерське вирішення масового свята. Урахування ландшафту в масовому святі. Використання специфічних засобів виразності в масових святах. Реальний герой і реальна дія в театралізованому масовому святі. Обряди (народні обряди) як складова частина свята. Особливості режисури обрядів.

Режисерський задум масового свята. Затвердження сценарію масового свята. Пошуки режисерського ходу. Створення штабу свята. Розподіл обов'язків. Режисерський аналіз сценарію, задум постановки та втілення.

Вивчення місця проведення свята. Планування сценічної площини. Робота режисера над пластичним вирішення масових сцен. Виставлення конкретних завдань виконавцям. Пошуки мізансцен театралізованої, офіційної, розважальної частин масового свята.

Прогонна репетиція масового свят. Репетиція окремих епізодів, номерів блоків. Робота з ведучими. Відбір та уточнення найбільш виразних мізансцен. Репетиція масових сцен. Перегляд композиції масового свята. Вибір та уведення виражальних засобів.

Освоєння виконавцями місця проведення свята, декорацій, костюмів, бутафорії та реквізиту. Проведення технічної репетиції. Робота з помічниками режисера. Репетиція масових виступів в поєднанні з музикою, шумами та іншими засобами виразності.

Генеральна репетиція свята масового свята. Публічний показ масового свята. Аналіз виконаної студентом роботи.

Тема 2.2. Режисура масово-розважальних та шоу-програм

Зміст теми: Поняття шоу. Різновиди анімаційних шоу: сценічні шоу, технічні шоу. Характерні ознаки сценічних та технічних шоу. Мета шоу-програм. Найвідоміші сценічні та технічні шоу, що слугують факторами атракції туристів в усьому світі. Техношоу: космічні, авіаційні, автомобільні, морські шоу. Поняття театралізації в анімаційних сценічних шоу туристсько-рекреаційних закладів.

Способи театралізації анімаційних програм. Різновиди сцени при розробці шоу-програм: сцена-арена, сцена-коробка, сцена-подіум, сцена-шашка, просторова сцена. Необхідність врахування матеріально-технічної бази анімаційних шоу. Характеристика шоу: кафешантани, кафконси, кафе-театри, мюзік-холи, кабаре, вар'єте, фольклорні шоу країн світу.

Тема 2.3. Режисура народних свят та обрядів

Зміст теми: Особливості режисури народних свят та обрядів. Діалектична єдність понять «свято» та «святковість». Соціально-педагогічне програмування народних свят та обрядів. Драматургія свята: композиція, сюжетність, темпоритм та ін. Особливості створення сценарію свята.

Аргументація (логічна та психологічна) масової дії. Задум театралізованого святково-обрядового дійства, його ідейно-тематичне обґрунтування та втілення. Використання фольклорного матеріалу. Художньо виражальні засоби свята та обряду. Конкретизація документальної основи свята. Постановочний план свята та його особливості.

Тема 2.4. Організація сценічної дії при використанні театральної системи.

Зміст теми: Театралізовані форми різновікового дозвілля: структура, етапи створення, сценарна розробка, особливості режисури. Методи театралізації.

Особливості режисури театралізованого тематичного вечора.

Сценарій масового театралізованого видовища як характерний різновид драматургії та об'єкт вивчення. Драматургія. Типи сценарію. Джерела матеріалу для сценарію. Методика створення сценарію масового театралізованого заходу. Створення сценарного плану. Етапи створення сценарію. Дійові особи сценарію. Жанр сценарію. Тривалість та хронометраж сценарію.

Методика підготовки концерту. Методика підготовки дитячого свята. Використання виразних засобів режисури при втіленні задуму музично-виховного шкільного заходу. Акторська творчість.

Робота режисера над театралізованим концертом. Особливості роботи режисера над театралізованим концертом. Номер – основа концерту. Формування режисерського задуму театралізованого концерту. Наявність організаційно-виконавчої групи. Вимоги до художньо-образного оформлення концертної програми. Права і обов'язки режисера в процесі постановки концерту. Роль та обов'язки помічника режисера.

Детальні теми лекційних, практичних/семінарських занять, питання до заліку/іспиту, теми і завдання для самостійної роботи та інше містяться на курсі у Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=7030>

V.
Результати
навчання

ПРН 5. Уміти застосовувати інноваційні методи та креативні освітні технології в процесі проведення комплексних педагогічно-рекреаційних заходів на основі полікультурного підходу, принципу солідарності поколінь.

ПРН9. Здатність упроваджувати новаторський досвід роботи з дітьми, підлітками, дорослими, людьми похилого віку, залучати їх до активної культурно-дозвілдової діяльності.

ПРН 10. Уміти проєктувати культурно-освітній розвивальний простір в умовах дозвілля з урахуванням результатів моніторингу

VI.
Порядок
та
критерії
оцінюванн
я

Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, проекти, написання пресрелізів, есе), оформлення до тестові модульні контрольні роботи
Підсумковий контроль	залік у 4 семестрі

Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у формі виконання письмових завдань. На залік виносяться питання, що відповідають навчальній програмі з дисципліни і доводяться до відома студентів викладачем. Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою та виставляються у відповідну графу в заліковій відомості. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середнє арифметичне кількості балів поточного (100 балів) та залікового (100 балів) контролю.

Критерії оцінювання знань студентів

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних та семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних та семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від

дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

«Творчий рівень» (90-100 балів) - знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

«Високий рівень» (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

«Достатній рівень» (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

«Задовільний рівень» (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

«Низький рівень» (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

Незадовільний рівень:

«Незадовільно» (0-59 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при відповіді на питання з навчальної дисципліни допустив серйозні помилки, не показав знань з навчально-програмного матеріалу. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;

0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щопонеділка після четвертої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

- 1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів;
- 3) творчі роботи – 5 балів;
- 4) оформлення документів – 2 бали;
- 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали;
- 6) тестові модульні контрольні роботи – 5 балів.

VIII. Основні інформаційні ресурси Основна інформація з навчальної дисципліни викладена на освітній платформі Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/>

1. Вовкун В.В. Мистецтво режисури масових видовищ: підручник. Київ: НАКККіМ, 2015. 356 с.
2. Данилова В. Є. «Спеціальна художня подія»: види, функції, режисура (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): дис. канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Харківська державна академія культури; Харків, 2019. 199 с.
3. Данчук Л. Азбука режисури шоу-програм. Навчальний посібник. Житомир: Полісся, 2008.
4. Данчук О. Л. Режисура шоу-програм і масових дійств як мистецтво і професія. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2014. Вип. 33. С. 65–69.
5. Клековкін О. Ю. Історіографія театру: Напрями. Школи. Методи. Постаті: навчальний посібник / Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. К.: АртЕк, 2017. 336 с.
6. Матушенко В.Б. Організація і методика проведення весільних свят : підручник. Київ: НАКККіМ, 2013 200 с.
7. Матушенко В.Б. Режисура масово-розважальних програм та свят: навчально-методичний комплекс. Київ : НАКККіМ, 2013. 60 с.
8. Організація туризму (Організація анімаційної діяльності): методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 242 «Туризм» ОС «Бакалавр» / укладачі: О.В.Касинець, Н.С.Кампов (к-сть д/а – 1,52), Мукачєво: МДУ, 2018, 40 с.
9. Семенченко К. О. Драматургія сценарію масового свята (методичні рекомендації з написання сценаріїв). Ужгород 2014. 21 с. URL:http://zakfolkcenter.at.ua/doc/Dramaturgiya_scenariyu_masovogo_svyat_a.pdf Романчишин В. Г. Режисерська діяльність у структурі масового свята: досвід опрацювання проблеми. Культура і сучасність. 2018. № 1. С. 119–124.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри педагогіки протокол № 1 від 25 серпня